

● نامه به سردبیر

شرح حال و معاینه بیماران کجا رفته‌اند؟

مرد جوان وارد شد و انگشت سیباهش را نشانم داد و این که چند ماهی است یک برجستگی در حد یک ماش روی آن حس می‌کند ...

لمس این توده نشانگر یک کیست تاندون تاکننده انگشت بود. عارضه‌ای که زیاد مشاهده می‌شود و تشخیص آن بسیار سهل است ...

بعد از معاینه توصیه‌های لازم را برایش شرح دادم. هنگامی که می‌خواست برود قدری مکث نمود و گفت نمی‌خواهید عکس‌های مرا نگاه کنید؟ با تعجب پرسیدم چه عکسی؟ جوان از داخل پاکتی بزرگ یک ام.آر.آی بیرون آورد که از انگشت او گرفته بودند ... حیرت زده به بیمار؛ انگشتش و تصاویر ام.آر.آی نگاه می‌کردم و راستش نفهمیدم این دوران حیرت چقدر به طول انجامید؟ ولی این را فهمیدم که در این لحظات برزخ حیرت بیش از نیم قرن به عقب برگشتم ... روز اول ورود به دانشکده پزشکی تهران ... در آن روز نه یک استاد بالینی بلکه یک استاد رادیولوژی و فیزیک به مدت دو ساعت ما را از راز و رمز ورود به جهان طب آگاه نمود ...

دکتر احمد فرهاد معتمد دو ساعت درباره اهمیت شرح حال و معاینه برای ما صحبت کرد و اینکه باید همانند یک جستجوگر به دنیای بیمار وارد شوید و دردها و رنج‌های او را تجسس کنید. با شرح حال خوب علایم ساپزکتیو و با معاینه کامل علایم ابژکتیو را جمع‌آوری کنید و در این راه از تمام حواس پنجگانه خود بهره بگیرید ... یادم هست که یکی از دانشجویان پرسید: حتی از حس چشایی؟ استاد جواب داد: آری، حتی از حس چشایی – مگر پدران پزشک ما در گذشته برای تشخیص بیماری قند، ادرار بیماران را نمی‌چشیدند ... ؟

به راستی امروز ما کجا می‌رویم که برای تشخیص یک کیست کوچک؛ دست به دامان «ام.آر.آی» می‌شویم پس شرح حال و معاینه کجا رفته‌اند؟ ... آری امروز نه از شرح حال خبری هست و نه از معاینه کامل بیمار چرا که تکنولوژی بر همه چیز سایه افکنده است

وقتی رادیولوژی هست چه نیازی به معاینه ریه و تجسس رال و پلورزی؟ وقتی اکوکاردیوگرافی و آنژیوگرافی هست چه نیازی به معاینه قلب و سופل؟ وقتی سیتی‌اسکن هست چه نیازی به معاینه کبد و طحال؟ وقتی سونوگرافی هست چه احتیاج به معاینه رحم و تخمدان و تجسس آسیت؟ وقتی ام.آر.آی هست چه نیاز به جستجوی رفلکس آشیل و بابنسکی؟ وقتی ... اشتباه نشود که هیچکس مخالف تکنولوژی نیست و باید از مزایای آن بهره‌مند شد اما آنچه مورد ایراد است اسیر تکنولوژی شدن است ... در این زمینه سخن بسیار است

دکتر عبدالحمید حسابی